

підтримати інтеграцію різних ринків, сприяти зростанню торгівлі та обміну між країнами та стимулювати інвестиції та економічний розвиток.

Викликами гармонізації – гармонізація може бути складною через різні податкові традиції, економічні обставини, політичні інтереси та адміністративні обмеження країн чи регіонів. Зберігання гнучкості для збереження конкурентоспроможності і відповідності внутрішнім потребам може бути важливим завданням.

Податковий конкурентний підхід – країни часто вибирають податковий конкурентний підхід, зберігаючи деяку гнучкість для збереження конкурентоспроможності свого бізнес-середовища. Цей підхід дозволяє балансувати гармонізацію з індивідуальними потребами країн. Податкові стимули – гармонізація податкової системи може бути використана для створення спільних податкових стимулів для підтримки певних секторів економіки або цілей, таких як захист навколишнього середовища, інновації або соціальні програми.

Загалом, податкова гармонізація може мати важливий вплив на економічний розвиток, торгівлю, фінансову стабільність держав та окремих територій. Однак її успіх залежить від спільної волі країн і територій для співпраці та вирішення складних питань, пов'язаних із гармонізацією податкової системи.

Список використаних джерел:

1. Юрченко В. Сучасні тенденції розвитку та гармонізації податкових систем країн Європейського союзу. *Вектори для України. Ефективна економіка*. 2013. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2651>
2. Бондарук Т. Г. Реформування місцевого оподаткування в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 6. С. 213–221.
3. Державна податкова служба України. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку і визначення об'єкту оподаткування податком на прибуток підприємств. 2022 рік. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/arhiv/podatkovi-zmini-2015/garmonizatsiya/>
4. Бондарук Т. Г., Мельничук І. О. Місцеві податки та збори в Україні: суперечності та перспективи розвитку. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. Збірник наукових праць. К. : Типографія «Інтердрук», 2014. С. 17–24.
5. Шинкаренко І. В. Податкова гармонізація як процес формування спільної податкової політики інтеграційних об'єднань з урахуванням досвіду Європейського Союзу. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 100(1). С. 247-254. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_100%281%29__39

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Буденна В. М., бакалавр, Обуховська З. О., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Грамотно побудована облікова політика є одними з найважливіших інструментів в управлінні підприємством. Як і раніше дослідження проблем в

складанні облікової політики були актуальні, так і зараз це залишається дуже важливою темою особливо в період військового стану. Не залежно від розміру та виду діяльності підприємства, наявність облікової політики обов'язкова, у разі її відсутності постає питання щодо її достовірності.

З цього, можемо зазначити, що метою дослідження є висвітлення загальних відомостей про облікову політику, а також важливістю її правильного формування, виходячи з тісного зв'язку з діяльністю підприємства, враховуючи ситуацію в країні.

Спираючись на ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1]. Її використовують як зовнішні так і внутрішні користувачі. Для внутрішніх користувачів вона виступає регламентом, в якому зазначають порядок ведення бухгалтерського обліку, а для зовнішніх – як інструмент для контролю діяльності та для надання впевненості в достовірності інформації. А також правильність вибору методів обліку та елементів облікової політики відіграє важливу роль в успішному веденні підприємницької діяльності.

Основною метою облікової політики є формування методів та принципів обліку для забезпечення складання прозорої та достовірної фінансової звітності, яка б відповідала вимогам і нормам законодавства (рис. 1).

Рис. 1 – Структура облікової політики підприємства

Джерело: сформульовано авторами з [4]

Облікову політику підприємства зазвичай складають у формі наказу. Він визначає, зокрема:

- методи оцінки вибуття запасів;
- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- метод визнання доходів та витрат (метод нарахування, касовий метод);
- метод нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів (лінійний, виробний, кумулятивний та ін.);
- перелік та способи формування резервів (резерв сумнівних боргів, резерв на оплату відпусток та винагород, резерв на ремонт основних засобів) та інше [2].

В умовах військового стану в Україні, облікова політика підприємств піддається суттєвим змінам через переформатування підприємницької діяльності [3]. Негативний вплив на господарську сферу зумовлений зовнішніми та внутрішніми чинниками середовища, що вимагає врахування нових умов у бухгалтерському обліку та плануванні фінансових показників.

Поява нових операцій та ризиків під час воєнного стану вплинула на формування облікової політики підприємств. В багатьох випадках ця політика не відповідає вимогам НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», не надаючи можливості створити цілісне уявлення про методiku та організацію обліку конкретного підприємства в умовах війни. Є необхідність переглянути та адаптувати облікову політику для врахування нових обставин та забезпечення відповідності стандартам бухгалтерського обліку.

Відмітимо складові облікової політики, які можуть потребувати змін:

- відображення у фінансовій звітності обмежень в безперервній діяльності (облік та документальне оформлення вимушеної консервації активів; забезпечення гарантійних зобов'язань у разі неможливості виконання зобов'язань перед клієнтами в умовах воєнного стану);
- методика обліку виробництва та бізнес-процесів (облік витрат на організацію виробництва на новому місці, тощо; облік та документальне оформлення вимушеної консервації активів; забезпечення гарантійних зобов'язань у разі неможливості виконання зобов'язань перед клієнтами в умовах воєнного стану);
- методологія розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, резерву сумнівних боргів (облік розрахунків з контрагентами; курсові різниці);
- застосування облікових підходів щодо втрат та знецінення активів, що були знищені або пошкоджені внаслідок війни (облік та документальне оформлення збору коштів, безкоштовної передачі товарів та коштів; реалізації товарів із відрахуванням частини виручки на потреби оборони);
- застосування електронного документообігу. Розробка методики до обліку та документального оформлення витрат, розрахунків, інших операцій у разі відсутності оригіналів первинних документів;

– застосування облікового підходу щодо оплати за час простою, нарахування відпускних та лікарняних, надання фінансової допомоги працівникам;

– проведення інвентаризації в умовах воєнного стану, фіксація втрат або пошкодження активів та їх документальне оформлення [5].

Цей перелік обставин та можливих подій не є вичерпним. Зміни облікової політики є індивідуальними для кожного підприємства, враховуючи його унікальність, специфіку діяльності та особливості обліку. Адаптація облікової політики до конкретних умов допоможе краще відповідати вимогам та забезпечить ефективне ведення обліку в умовах війни.

Отже, виходячи з вище зазначеного, суб'єкти господарювання повинні самі вносити зміни до облікової політики, виходячи зі своєї діяльності, обирати ті методи та процедури обліку, які будуть більш доречні для їх ефективного облікового процесу та відображення реальних подій.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 10 серп. 2022 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

2. Godniuk I., Shevchuk N. ACCOUNTING POLICY AND ITS INFLUENCE ON THE ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN WARTIME CONDITIONS. *Economies' Horizons*. 2023. No. 2(24). P. 110–119. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281235](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281235)

3. Югас Е. Ф., Лалакулич М. Ю., Рибаківа Л. П. Облікова політика підприємства в умовах війни. *Бізнес Інформ*. 2023. № 5. С. 147–152. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-5-147-152>

4. Шевців Л. Ю., Мосолова Ю. О. Облікова політика в управлінні діяльністю підприємств за умов гармонізації обліку та звітності. *Бізнес Інформ*. 2020. №3. С. 260–269. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-260-269>

5. *Oblikova polityka v umovakh voyennoho stanu* [Accounting policy in wartime conditions] URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2022/12/oblikova-polityka-v-umovakh-voyennoho-stanu.html>

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вітюк А. В., канд. екон. наук, Вінницький національний технічний університет

Розвиток підприємств, незалежно від форми власності, розміру, сфери діяльності завжди потребує фінансового забезпечення. Українське законодавство дозволяє використовувати різні джерела ресурсів з метою заснування, розвитку та забезпечення передумов тривалого ефективного функціонування всіх напрямків діяльності суб'єктів господарювання. Однак з початком повномасштабного вторгнення діяльність підприємств зазнала кардинальних змін, однією з них є недостатність фінансових ресурсів, грамотне та вчасне використання яких може зберегти та примножити розвиток бізнесу з часом.